Evaluatie WK Shorttrack - Rotterdam 2017

Een berekening van de economische impact

WESP Review: Rik Burger

Auteurs:
Noud van Herpen en
David Weekenstro
De Haagse
Hogeschool -
opleiding Sportkunde

let's change
YOU. US. THE WORLD.

THE HAGUE
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING **3**

2. METHODE **5**

2.1 Inleiding 5

2.2 Dataverzameling 5

2.3 Definities 5

3. ECONOMISCHE IMPACT WK SHORTTRACK **6**

3.1 Inleiding 6

3.2 Bezoekers 6

3.2.1 Bezoekersaantallen en kenmerken 6

3.2.2 Bestedingen 8

De onderzoeksrichtlijnen die worden aanbevolen door de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP) vormden het uitgangspunt voor de evaluatie van het WK Shorttrack. Zoals gebruikelijk bij de WESP heeft er een peer-review plaatsgevonden, welke met succes is afgerond. Voor het uitvoeren van de peer-review gaat onze dank uit naar Rik Burger van Kirco Company.

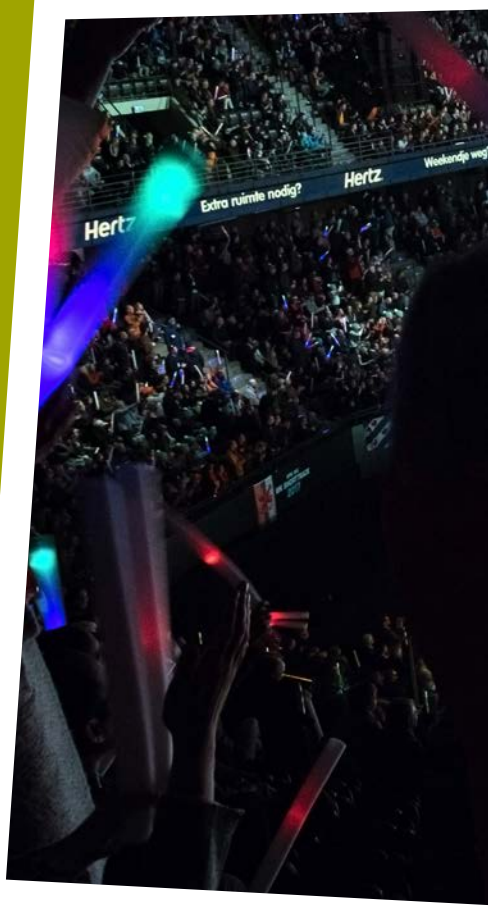

1. INLEIDING

Van 10 tot en met 12 maart 2017 vond het KPN ISU WK Shorttrack in Ahoy in Rotterdam plaats. Voor Rotterdam is 2017 het jaar van de grote toernooien. Naast het WK Shorttrack in maart 2017 vond er in de zomer het EK Voetbal voor vrouwen (WEURO) en in september het ITU World Triathlon Grand Final plaats. De verwachting is dat deze drie evenementen een boost geven aan het imago van de stad Rotterdam.

Het WK Shorttrack werd twintig jaar geleden voor het laatst in Nederland gehouden. Sjinkie Knecht beschouwt het WK in eigen land als een beloning voor iedereen die de afgelopen jaren de schouders onder de sport hebben gezet. De organisatie hoopte met het WK een goed vervolg te geven aan de vernieuwende lijn om Shorttrack te promoten.

Aan het WK Shorttrack namen de kopstukken van het Nederlandse Shorttrack deel. Om mensen naast de wedstrijden meer vermaak te bieden was er ook het KPN Clubhuis waar bezoekers met virtual reality de ervaring van shorttrack konden beleven en waar men op een kunstijsbaan rondjes kon rijden. De medaillewinnaars werden in het clubhuis gehuldigd en bezoekers konden er eten en drinken kopen bij Foodtrucks. Tussen de wedstrijden door waren er optredens in de schaatshal van onder andere Xander de Buisonjé, VanVelzen en B-Brave.

Het evenement was niet gratis toegankelijk. Tickets waren afhankelijk van de dag en plaats op de tribune beschikbaar vanaf € 12,50 voor alleen vrijdagmiddag indien online gekocht tot een passe partout van vrijdagmiddag tot zondagmiddag voor de 1e ring voor € 110 indien aan de kassa gekocht in Ahoy. Voorafgaand aan het evenement rekende de organisatie over drie dagen op 8000 bezoekers (AD, 3 maart 2017).

rotterdam TOPSPORT WESP TIG SPORTS THE HAGUE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

2
enertherm
INSULATION
kpn

2. METHODE

2.1 Inleiding

Voor de evaluatie van sportevenementen zijn standaard meet-instrumenten voorhanden, die zijn ontwikkeld door de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Toepassing van standaard meetinstrumenten maakt sportevenementen beter vergelijkbaar waardoor een groter leereffect wordt bereikt. Bovendien kan de opdrachtgever de resultaten gebruiken in communicatie uitingen naar (potentiele) sponsors en andere stakeholders van het betreffende evenement en toekomstige evenementen. Het evaluatieonderzoek naar de economische impact van een evenement geeft de (additionele) bestedingen weer in de stad als gevolg van het evenement (WESP, 2010). De economische impact bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste de additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers aan het evenement. Ten tweede de additionele bestedingen vanuit de organisatie van het evenement (Oldenboom, 2012).

Van het evenement zijn het aantal bezoekers en de kenmerken van deze bezoekers in kaart gebracht. Er wordt een beeld geschetst van wat de bezoekers uitgeven en wat daarmee de economische impact binnen de gemeente Rotterdam op korte termijn is. Hierbij worden ook de overnachtingen meegenomen. De kosten die de organisatorische partij, TIG sports, heeft gemaakt om het evenement te organiseren worden vervolgens ook meegenomen in de economische impact. Naast de economische impact is er ook gekeken naar het bezoekersprofiel en zijn er een aantal vragen gesteld over de tevredenheid van de bezoekers.

2.2 Dataverzameling

Voor dit onderzoek is één methode ingezet: gestructureerde interviews met bezoekers en een interview met de organiserende partij. Het onderzoek naar de economische impact van het WK Shorttrack volgt daarmee de richtlijnen zoals die beschreven worden in het Handboek Richtlijnen Economische Impact van de WESP.

Gestructureerde interviews met bezoekers.

Ten behoeve van dit onderzoek heeft uitgebreid veldwerk plaats-gevonden. Studenten van De Haagse Hogeschool hebben gedurende iedere dag van het evenement, bezoekers, vips, deel-nemers, pers, vrijwilligers face-to-face geïnterviewd. Dit heeft geresulteerd in 493 respondenten. De gestructureerde interviews zijn afgenomen door middel van het invullen van de antwoorden op een tablet, smartphone of een papieren vragenlijst. De methode via de iPad of de Smartphone was mogelijk door de applicatie Harvest Your Data.

Bij het onderzoek was er sprake van een steekproef. Om de steekproef zo representatief mogelijk te maken is er getracht iedere 10e bezoeker te interviewen. Verder zijn, conform de WESP Richtlijnen, alleen bezoekers van 16 jaar en ouder ondervraag Alle dataverzamelaars hebben deze instructie meegekregen. Dit garandeert echter nog niet dat de verzamelde data 100% representatief is. De marge rond de uitkomsten is afhankelijk van het aantal respondenten en de mate van uniformiteit van de antwoorden. De richtlijn van de WESP geeft aan dat er bij een populatie groter dan 5000 personen er minimaal 385 respondenten nodig zijn. Dit aantal is met 493 enquêtes ruimschoots gehaald.

2.3 Definities

Economische impact
Bij elk evenement is een veelheid aan economische effecten denkbaar: bestedingen aan reclame door het bedrijfsleven, over-nachtingen door bezoekers, promotie-effecten voor de gemeente, etc. De economische impact heeft betrekking op een deel van deze economische effecten. De economische impact verwijst naar de directe bestedingen van de belangrijkste stakeholders (bezoekers, organisatie, pers, deelnemers en begeleiding) op korte termijn die zonder het evenement niet zouden zijn gedaan (zogenaamde additionele bestedingen). Uitgaven van (lokale) overheden zijn volgens de richtlijn niet additioneel omdat wordt aangenomen dat deze middelen anders op een ander moment ten goede komen aan de betreffende regio (het is een verschuiving van uitgaven in de tijd). Mochten er uitgaven gedaan zijn door de Gemeente Rotterdam buiten de regio dan wordt dit gezien als een negatief effect ten aanzien van de economische impact. Dit omdat aangenomen wordt dat dit bedrag anders wel in de gemeente terecht zou komen. Geld dat in Rotterdam is uitgegeven door de organisatie heeft positief effect op de directe economische impact. Dit omdat is aangenomen dat dit geld anders niet in Rotterdam terecht zou komen. Eventuele (positieve) effecten ten aanzien van regio marketing of city branding, bijvoorbeeld als uitvloeisel van de media-aandacht, zijn niet verdisconteerd. Daarnaast gaan we er in deze rapportage vanuit dat er geen verdringing heeft plaatsgevonden.

Additionele bezoekers
Additionele bezoekers van het WK Shorttrack zijn bezoekers die specifiek voor het evenement naar de regio zijn gekomen. Additioneel voor Rotterdam wil in dit geval zeggen dat men, indien het evenement niet had plaatsgevonden, niet aanwezig zou zijn geweest in de gemeente. Conform de richtlijn 'Economische Impact' is als uitgangspunt genomen dat de inwoners van de gemeente Rotterdam die het WK bezoeken niet als additioneel worden beschouwd. De uitgaven van de inwoners van Rotterdam aan het evenement betreffen in dit wetenschappelijk sportonderzoek in veel gevallen een verschuiving van bestedingen in de tijd. De uitgaven van deze groep dragen dus niet bij aan de economische impact.

WK Shorttrack
Van 10 tot en met 12 maart 2017 vond het KPN ISU WK Shorttrack plaats in Ahoy Rotterdam. Op vrijdagmiddag waren er voornamelijk scholen die het WK Shorttrack bezochten op de andere momenten waren het mensen die een kaartje hadden gekocht of als VIP (via een organisatie of anderszins) toegang hadden tot het evenement.

3. ECONOMISCHE IMPACT WK SHORTTRACK

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de bezoekersaantallen en bezoekersprofiel. Ook komt de waardering in de vorm van een rapportcijfer en de tevredenheid van de bezoekers aan bod. Vervolgens is beschreven wat de directe economische impact van de bezoekers is. Dit hoofdstuk wordt afgesloten door een totaaloverzicht van de economische impact van het KPN ISU WK Shorttrack.

3.2 Bezoekers

3.2.1 Bezoekersaantallen en kenmerken

Bezoekersaantallen
In tabel 1 is af te lezen dat er in totaal ruim zesentwintigduizend bezoeken zijn geweest verspreid over alle dagen. Deze cijfers zijn afkomstig van de organisatie die deze aantallen aan de hand van onder andere ticketing en aantal afgegeven accreditaties aan pers, teams en vrijwilligers heeft vastgesteld.

Met het gegeven dat er totaal 26640 bezoeken zijn geweest kan het totaal (zonder dubbeltelling) aantal bezoekers berekend worden. Met de volgende formule wordt het totaal aantal bezoekers berekend: totaal aantal bezoeken / gemiddeld aantal dagen per bezoeker. Het definitieve bezoekersaantal is volgens de formule als volgt: 26640 / 1,35 = 19.737 bezoekers.

Basiskenmerken
Van de reguliere bezoekers was 61% man en 39% vrouw, de gemiddelde leeftijd was 43 jaar. Onder reguliere bezoekers verstaan we mensen die niet in de categorie VIP, pers, vrijwilliger, teams en crew vallen. M.a.w. dit zijn de mensen die een kaartje hebben gekocht via het internet of aan de kassa. Echter dient men er wel rekening mee te houden dat respondenten onder de 16 jaar niet zijn bevraagd omdat zij over het algemeen niet de uitgaven doen. De gemiddelde leeftijd zal in werkelijkheid dus lager zijn dan 43 jaar.

Gezelschap
Aan de bezoekers is ook gevraagd in welke samenstelling zij aanwezig waren op het WK Shorttrack. Van de bezoekers gaf 23% aan dat zij samen met de partner gekomen zijn (zonder kinderen) daarnaast kwam ook nog 11% van de bezoekers met de partner en de kinderen. Verder valt op dat 22% met vrienden en kennissen is gekomen en 15% het evenement met overige familie heeft bezocht, het percentage dat het toernooi alleen bezocht is ook opvallend namelijk 11% (zie tabel 2).

Gezelschap	Percentage
Met partner zonder kinderen	23%
Met vrienden/kennissen	22%
Met overige familie	15%
Met partner en kinderen	11%
Alleen	11%
Gemengd gezelschap	6%
Met school/bedrijf/vereniging e.d.	6%
Alleen met kinderen	6%

Tabel 2, Gezelschap

Herkomst bezoekers
In onderstaande tabel is af te lezen dat 18% van de bezoekers uit Rotterdam kwam. Van alle bezoekers komt 79% uit een andere stad. Van de ondervraagde bezoekers kwam 3% uit het buitenland.

Herkomst bezoekers algemeen	Percentage
Buitenland	3%
Nederland	79%
Rotterdam	18%

Tabel 3, Herkomst bezoekers algemeen

Bezoeken WK Shorttrack					
	Vrijdagmiddag	Vrijdagavond	Zaterdag	Zondag	Totaal
Reguliere bezoekers	822	5803	4.766	6107	17.498
Schoolkinderen	4000	0	X	X	4.000
VIP	0	775	965	870	2.610
Pers	312		312	312	936
Vrijwilligers	294		294	294	882
Teams	175		175	175	525
Crew	63		63	63	189
Totaal	**12.244**		**6.575**	**7.821**	**26.640**

Tabel 1, Aantal aanwezigen per dag

Van de uit Nederland afkomstige bezoekers ziet de verdeling per provincie eruit zoals in onderstaande tabel. De provincies waar de meeste bezoekers vandaan komen zijn Zuid-Holland en Noord-Holland met 60% en 12%.

Herkomst bezoekers per provincie	Percentage
Zuid-Holland	60%
Noord-Holland	12%
Noord-Brabant	8%
Utrecht	7%
Gelderland	5%
Overijssel	3%
Fryslân	3%
Drenthe	1%
Groningen	1%
Zeeland	1%
Limburg	0%
Flevoland	0%

Tabel 4, Herkomst bezoekers per provincie

Opleiding
De bezoekers van het WK Shorttrack zijn hoog opgeleid wat blijkt uit dat 45% van de bezoekers aangeeft dat ze een bachelor hebben afgerond en dat 22% een master (en/of ph.D.) heeft behaald.

Opleiding bezoekers	Percentage
Basisonderwijs	1%
Mavo/Havo/VWO	14%
MBO	18%
HBO	45%
Master, ph.D	22%

Tabel 5, Opleiding bezoekers

Waardering
De bezoekers beoordelen het evenement erg positief. Dat is af te lezen uit tabel 6. De bezoekers geven op alle bevraagde onderwerpen het evenement een 8,1 of hoger.

Onderwerp	Cijfer
Algemeen voor het evenement	8,2
Belevenis	8,3
Rotterdam als sportlocatie	8,1
Ahoy als sportlocatie	8,3

Tabel 6, Beoordeling evenement

In tabel 7 is te zien dat de meeste bezoekers voetbal, tennis en schaatsen het hoogste beoordelen op welke sport ze het meest bij Rotterdam vinden passen.

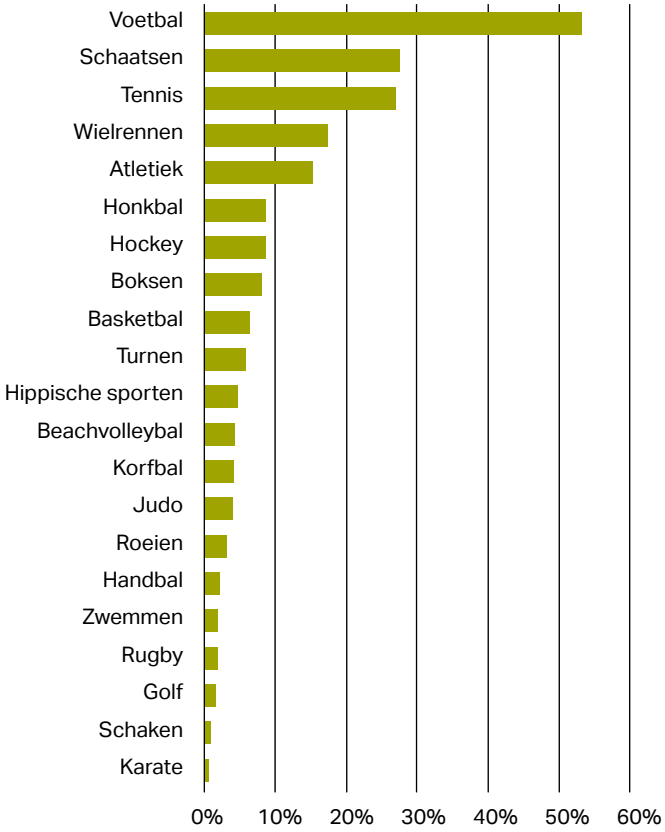

Tabel 7, Welke sport past bij Rotterdam

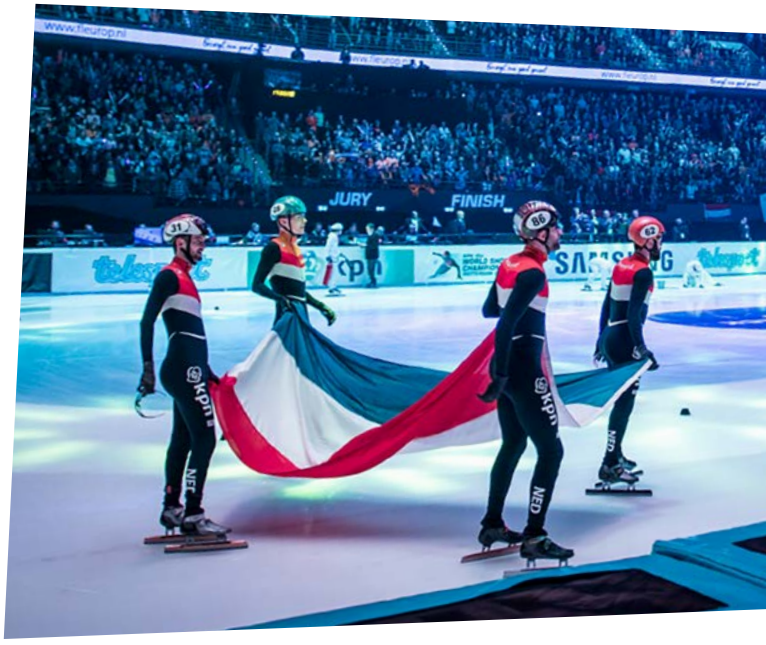

3.2.2 Bestedingen

Om de economische impact te bepalen berekenen we de uitgaven van de volgende groepen:

- Bezoekers;
- Pers/Media;
- Vrijwilligers;
- Organisatie.

Voor dit specifieke evenement maken we geen losse berekeningen voor de deelnemers en voor de VIP gasten. Dit omdat zij zijn meegenomen in de inkomsten en uitgaven van de organisatie.
In de komende paragrafen wordt per groep toegelicht wat de economische impact was. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de totale economische impact van het evenement.

3.2.2.1 Bezoekers

Eerder is genoemd dat er in het totaal ruim 26 duizend bezoeken zijn afgelegd. Hiervan waren er 17.498 van zogenaamde reguliere bezoekers. Als we dit delen door het gemiddeld aantal bezoeken in deze groep komen we op 15.626 unieke bezoekers en van hen was 82% additioneel. Om de economische impact zo specifiek mogelijk te bereken wordt er een onderscheid gemaakt in bestedingen van de additionele dagbezoekers en overnachters. De dag-uitgaven van additionele dagbezoekers bedroeg voor bezoekers afkomstig uit Nederland (11.552) gemiddeld € 18,47 per bezoek en voor buitenlanders (189) was gemiddeld € 19,17 per bezoek. De bestedingen voor Nederlandse overnachters (1.792) was gemiddeld € 71,26 per bezoek en voor buitenlanders (576) was dit € 62,43.
Aan de overnachtingen hebben Nederlanders (953) gemiddeld € 24,55 per persoon per nacht uitgegeven. Voor buitenlanders (288) was dit bedrag € 35,- per persoon per nacht besteed.
Als we het aantal bezoeken of overnachtingen, (staat tussen haakjes bij iedere groep), vermenigvuldigen met het gemiddelde bedrag per bezoek of nacht komen we op de onderstaande tabel.

Groep	Add. Bestedingen over-nachters	Add. Bestedingen dag-bezoekers	Overnach-tingen	Totale economi-sche impact
Buiten-landers	€ 36.000	€ 3.600	€ 13.300	€ 52.900
Overig NL	€ 127.700	€ 213.400	€ 29.400	€ 370.500
Totaal	**€ 163.700**	**€ 217.000**	**€ 42.700**	**€ 423.400**

Tabel 8, Bestedingen add. bezoekers

De totale economische impact van de bezoekers bedraagt dus € 423.400. Ongeveer 10% van dit bedrag is uitgegeven aan overnachtingen. Verder is te zien dat ruim 50% van de bestedingen is gedaan door dagbezoekers.

3.2.2.2 Pers/media bestedingen

Het aantal bezoeken van de pers en media is geschat door de organisatie. Zij hebben 312 accreditaties uitgedeeld voor 3 dagen. Op basis van de aanvraaggegevens is ook een schatting gemaakt van waar deze personen vandaan kwamen. Dit was een verdeling van 12 Rotterdamse, 200 Nederlandse en 100 buitenlandse persvertegenwoordigers. We gaan er vanuit dat de buitenlandse persvertegenwoordigers 3 nachten zijn gebleven en dat er in het totaal dus 300 nachten geboekt zijn. TIG sports heeft voor veel van hen de accommodatie geregeld en gaven aan dat een gemiddelde overnachting € 75,- per persoon per nacht kostte. De totale besteding van de buitenlandse pers aan overnachtingen is dan € 22.500. Bij de Nederlandse pers gaan we er vanuit dat zij thuis sliepen en dus geen overnachtingen in Rotterdam hebben geboekt.

Naast overnachtingen hebben de persvertegenwoordigers uiteraard ook het evenement bezocht en daar geld uitgegeven. Dit aantal bezoeken was voor de Nederlandse pers 600 (200 personen * 3 bezoeken) en voor de buitenlandse pers was dit 300 (100 personen * 3 bezoeken). Als we het totaal van bezoeken vermenigvuldigen met € 25,- per bezoek komen we eveneens op een totaalbedrag van € 22.500. Het bedrag van 25 euro per persoon per dag is een aanname op basis van eerder onderzoeken tijdens sportevenementen.
De totale besteding van de pers/media is dan € 45.000 waarvan € 22.500,- door bezoeken aan het evenement en € 22.500,- euro aan overnachtingen.

3.2.2.3 Vrijwilligers bestedingen

In totaal waren er per dag 294 vrijwilligers waarvan er 150 uit Nederland maar niet Rotterdam kwamen. De overige vrijwilligers, de resterende 144 kwamen wel uit Rotterdam. Van de 150 Nederlandse vrijwilligers schatten we in dat er 75 in Rotterdam bleven slapen voor alle drie de nachten. Dat zijn in totaal 225 overnachtingen. Uit eerdere onderzoeken blijkt dat vrijwilligers gemiddeld niet veel geld uitgeven aan een overnachting. Zij verblijven vaker bij vrienden/familie of in goedkopere accommodaties zoals AirBnB of hostels. We gaan daarom uit van een bedrag van € 25 per persoon per nacht. Als we vervolgens de 225 overnachtingen vermenigvuldigen met € 25 maakt een totaalbedrag van € 5.625,-. De Nederlandse vrijwilligers brachten bij elkaar 450 bezoeken aan het evenement en gaven gemiddeld, naar schatting, € 20 per bezoek uit. De bezoeken hebben daarom een impact van € 9.000,-. De economische impact van de vrijwilliger bedroeg in het totaal dan € 5.625 + € 9.000 = € 14.625,-.

3.2.2.4 Organisatie bestedingen

Om de economische impact van de organisatie van het evenement in te schatten is aan TIG sports gevraagd om de inkomstem en uitgaven van de organisatie inzichtelijk te maken.
De totale begroting van het evenement bedroeg 3,1 miljoen euro en in de onderstaande tabellen is inzichtelijk gemaakt waar de inkomsten van vandaan komen en waar zij vervolgens bestedingen hebben gedaan.

In tabel 9 staan de inkomsten van TIG sports per categorie in kolom 2. In derde kolom is te zien welk deel hier van als Rotterdams is gelabeld. In tabel 9 is te zien dat ongeveer 10% van de inkomsten afkomstig was vanuit Rotterdam. Ongeveer de helft van dit bedrag is afkomstig van de overheid (VWS en gemeente Rotterdam). Verder is een deel van de tickets gekocht door Rotterdammers en is er 75.000 euro afkomstig van Rotterdamse sponsoren. Dit betekend dat er in het totaal 313.700 euro van Rotterdam naar TIG sports is gegaan.

	Totale inkomsten	Waarvan afkomstig uit Rotterdam
KNSB totaal	**€ 157.000**	**€ 0**
Sponsor totaal	**€ 888.000**	**€ 75.000**
Hotelkamers buiten Rotterdam	**€ 195.000**	**€ 0**
ISU	**€ 355.000**	**€ 0**
Overheid totaal	**€ 907.000**	**€ 164.700**
Gemeente Rotterdam	€ 131.000	€ 131.000
Bijdrage gemeente Rotterdam ISU diner	€ 1.700	€ 1.700
Bijdrage gemeente Rotterdam voor WESP onderzoek	€ 3.000	€ 3.000
VWS bijdrage	€ 770.000	€ 29.000
Ticketing totaal	**€ 412.000**	**€ 74.000**
Overig totaal	**€ 198.000**	**€ 0**
	€ 3.112.000	**€ 313.700**

Tabel 9, Inkomsten TIG sports.

In tabel 10 is weergegeven waar TIG sports gedurende de organisatie van het evenement geld aan heeft uitgegeven. Dit is opgesplitst in uitgaven buiten en binnen Rotterdam. Voor de berekening van de economische impact is enkel de uitgave in Rotterdam van belang. Hier is te zien dat TIG sports 947.000 euro heeft uitgegeven in de gemeente Rotterdam. Dit is een positief effect aangezien dit geld is wat vanuit Amsterdam (vestiging TIG Sports) naar Rotterdam gaat.

Uitgaven buiten Rotterdam		
Organisatiefee	€	800.000
ISU bijdrage	€	300.000
IJsbaan	€	200.000
Leveranciers	€	500.000
Media Inkoop (barters)	€	165.000
Diversen	€	200.000
Totaal	**€**	**2.165.000**
Uitgaven in Rotterdam	**Totaal Bedrag**	
Catering	€	147.000
Infrastructuur en logistiek	€	450.000
Wedstrijdzaken	€	500
Transport	€	13.000
Hotelaccommodatie	€	235.000
Events	€	57.000
Communicatie	€	44.000
Hospitality	€	500
Totaal	**€**	**947.000**
TOTAAL BINNEN + BUITEN ROTTERDAM	**€**	**3.112.000**

Tabel 10, Uitgaven door TIG sports.

In tabel 11 is vervolgens te zien wat de economische impact van de organisatie was. Er is 947.000 euro uitgegeven in Rotterdam, echter is ook 311.000 euro van Rotterdam naar TIG Sports gegaan. In het totaal is er dan 633.300 euro meer uitgegeven in Rotterdam dan dat er afkomstig was vanuit de stad.

Geld van Rotterdam naar TIG sports (zie tabel 9)	**€ 313.700**
Geld uitgegeven in Rotterdam door TIG sports (zie tabel 10)	**€ 947.000**
Economische Impact door de organisatie	**€ 633.300**

Tabel 11, Economische impact door de organisatie van het WK Shorttrack.

3.2.2.5 Totale economische impact

De totale economische impact wordt berekend aan de hand van de bestedingen van de bezoekers, pers/media, vrijwilligers en de organisatie. De totale economische impact bedroeg in het geval van het KPN ISU WK shorttrack 2017 ruim 1,1 miljoen euro.
Zie tabel 12 voor een verdeling over de verschillende posten.

Groep	Economische impact
Bezoekers	€ 423.400
Pers	€ 45.000
Vrijwilligers	€ 14.625
Organisatie	€ 633.300
Totaal	**€ 1.116.325**

Tabel 12, Totale economische impact

KPN ISU
WK SHORTTRACK
2017

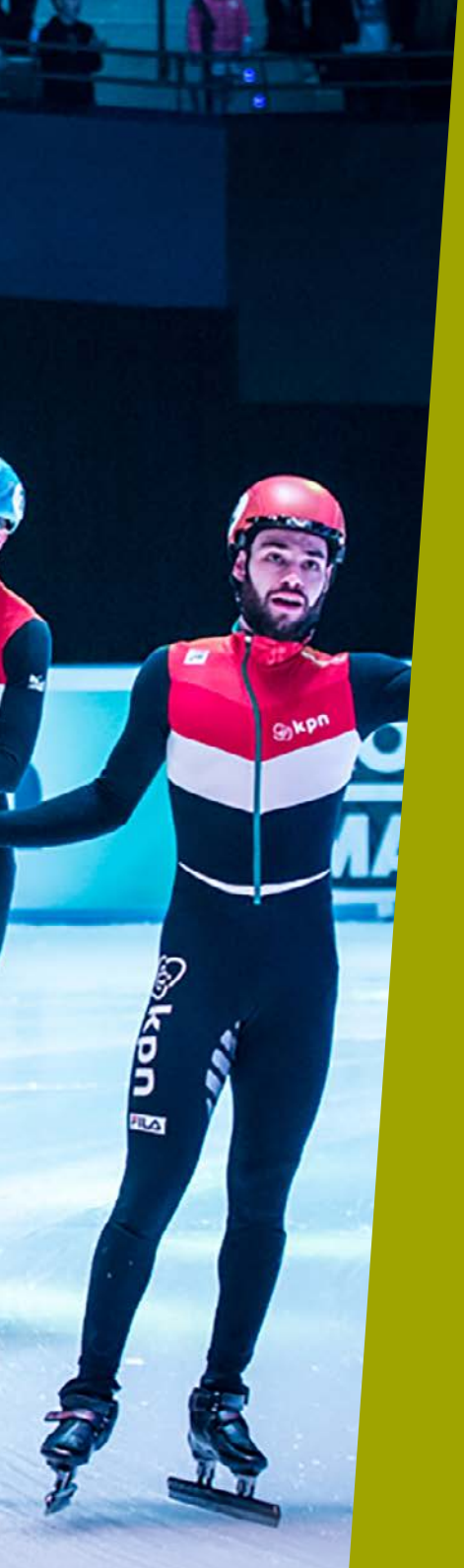

De TOTALE ECONOMISCHE IMPACT van het KPN ISU WK Shorttrack 2017 in Rotterdam bedroeg ruim 1,1 MILJOEN EURO.

THE HAGUE
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Meer informatie

dehaagsehogeschool.nl

N.A.vanHerpen@hhs.nl

Mr. P. Droogleever Fortuynweg 22
2533 SR Den Haag

De Haagse Hogeschool

Faculteit Gezondheid, Voeding en Sport

Opleiding Sportkunde

let's change
YOU. US. THE WORLD.